

แนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นนทบุรี*

The Guidelines for Happy Workplace Development of
Extra Large Secondary School under the Nonthaburi
Secondary Educational Service Area Office

วริญญา เศษตะสัถย์ และวัลลภา เฉลิมวงศ์วณิช
Warunya Sattasut and Wallapa Chalermvongsavej
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: warunya.s64@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ
จำเป็นของการเป็นองค์กรแห่งความสุข และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุข
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ประชากร
ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 195 คน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยคือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 8 ด้านขององค์กรแห่ง
ความสุข คือ ด้านสุขภาพดี ด้านน้ำใจงาม ด้านการผ่อนคลาย ด้านการหาความรู้ ด้านคุณธรรม ด้านใช้เงินเป็น
ด้านครอบครัวที่ดี และด้านความสุขขององค์กรและสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นมากที่สุดในการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีอยู่ในด้านสุขภาพดี (PNI_{modified}
= 0.437) รองลงมาคือ ด้านครอบครัวดี ด้านความสุขขององค์กรและสังคม ด้านการหาความรู้ ด้านการ

---

*ได้รับบทความ: 9 มิถุนายน 2566; แก้ไขบทความ: 7 กรกฎาคม 2566; ตอปรับตีพิมพ์: 4 สิงหาคม 2566
Received: June 9, 2023; Revised: July 7, 2023; Accepted: August 4, 2023

ผ่อนคลาย ด้านการใช้เงินเป็น ด้านน้ำใจงาม ด้านคุณธรรม มีค่าความต้องการจำเป็น PNI_{modified} เท่ากับ 0.428, 0.415, 0.386, 0.384, 0.382, 0.345, 0.311 ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ด้านสุขภาพดีมี 5 แนวทาง ด้านน้ำใจงาม 4 แนวทาง ด้านการผ่อนคลาย 5 แนวทาง ด้านการหาความรู้ 3 แนวทาง ด้านคุณธรรม 4 แนวทาง ด้านใช้เงินเป็น 5 แนวทาง ด้านครอบครัวที่ดี 5 แนวทาง และด้านความสุขขององค์กรและสังคม 4 แนวทาง รวมทั้งหมด 35 แนวทาง

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; ความต้องการจำเป็น; องค์กรแห่งความสุข

Abstract

The purposes of this research were 1) study current conditions, desirable conditions, and happy school needs; and 2) present The Guidelines for Happy Workplace Development of Extra Large Secondary School under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office. population, namely teachers and educational personnel, the participants were 195. Mixed Method Research The research instrument used includes 5 rating scales and 40 item questionnaires with 8 aspects concerning a happy workplace consisting of Happy body, Happy Heart, Happy Relax, Happy Brain, Happy Soul, Happy Money, Happy Family, and Happy Society. The statistics for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The result showed that:

1. The result showed that the highest PNI modified for Happy Workplace Development of Extra Large Secondary School under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office was Happy Body (PNI_{modified} = 0.437), followed by Happy Family, Happy Society, Happy Brain, Happy Relax, Happy Money, Happy Heart, and Happy Soul. Need Assessment PNI_{modified} with 0.428, 0.415, 0.386, 0.384, 0.382, 0.345, and 0.311, respectively.

2. The Guidelines for Happy Workplace Development of Extra Large Secondary School under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office consisted of 35 guidelines: 1. Happy Body (5 guidelines), 2. Happy Heart (4 guidelines), 3. Happy Relax (5 guidelines), 4. Happy Brain (3 guidelines), 5. Happy Soul (4 guidelines), 6. Happy Money (5 guidelines), 7. Happy Family (5 guidelines), and 8. Happy Society (5 guidelines), respectively.

Keywords: The Guidelines; Need Assessment; Happy Workplace

1. บทนำ

องค์กรแห่งความสุขถือเป็นแนวคิดหลักที่มุ่งดำเนินงานพัฒนาความสุขให้เกิดขึ้นกับคนในองค์กร และเชื่อว่าทรัพยากรบุคคล มีความสำคัญในลำดับต้นๆ สมควรได้รับการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุขที่มีคุณภาพและมีความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2679 ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข” ก่อให้เกิดการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีกัลยาณมิตร การช่วยเหลือ และความผูกพันถือเป็นการเสริมแรงทางบวกต่อการส่งเสริมความสุขของการทำงาน (Happy Workplace Center, 2017)

ความสุขของการทำงานเป็นแนวคิดที่สำคัญ เพื่อสร้างความสมดุลในการทำงาน มีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาคน งาน และนำพาองค์กรสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานที่ดีในการทำงาน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์เพื่อบรรลุภารกิจขององค์กร จึงเกิดแนวคิดองค์กรแห่งความสุข (Happy Workplace) ทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนสถาบันทางการศึกษา ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครองควรให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งความสุข

แนวทางการส่งเสริมองค์กรแห่งความสุขเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมทางบวกในที่ทำงาน เกิดความสุขและความพึงพอใจเมื่องานสำเร็จ แนวคิดองค์กรแห่งความสุข ได้รับอิทธิพลจาก แนวคิดสุข

ภาวะที่ดี 4 มิติ ขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1993) คือ กาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณ สอดคล้องกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จุดเริ่มต้นคือการสร้างองค์กรแห่งความสุขซึ่งองค์ประกอบ 8 ประการ ประกอบด้วย 1) ด้านสุขภาพดี 2) ด้านน้ำใจงาม 3) ด้านการผ่อนคลาย 4) ด้านการหาความรู้ 5) ด้านคุณธรรม 6) ด้านใช้เงินเป็น 7) ด้านครอบครัวที่ดี และ 8) ด้านความสุขขององค์กรและสังคม (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2552)

โรงเรียนเป็นองค์กรสำหรับส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดพัฒนาการอย่างรอบด้าน โดยการพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณลักษณะทั้งความรู้ที่ดี เจตคติที่ดี และมีทักษะสำคัญแห่งอนาคต ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายด้าน หนึ่งในปัจจัยสำคัญคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล องค์กรควรส่งเสริมปัจจัยทางบวกและลดความเสี่ยงที่สามารถเกิดปัจจัยทางลบได้ ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อความสุขมวลรวมขององค์กรเพิ่มขึ้นจะเกิดการส่งมอบคุณค่าแห่งความสุขสู่นักเรียน เกิดบรรยากาศการทำงาน การจัดการเรียนการสอน คุณภาพชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานศึกษาดีขึ้น ส่งผลดีต่อโรงเรียน (ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ และธีรธรรม วุฑฒิวัตรชัยแก้ว, 2560; พัทธพรณ เวียงเก่า, 2561)

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ประกอบด้วยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 195 คน มีวิสัยทัศน์ คือ องค์กรการเรียนรู้ชั้นนำที่จัดการศึกษาระดับสากล พัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสำคัญ สำหรับการบริหารเป็นอย่างมาก และองค์กรแห่งความสุข ทั้ง 8 ด้านจะเป็นการสร้างความสุขในโรงเรียนให้เกิดขึ้น นำไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องคำกล่าวที่ว่า คนสำราญ งานสำเร็จ (พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี, 2550)

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและเสนอแนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุขทั้ง 8 ด้าน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุข

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 195 คน เลือกโดยใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาทั้ง 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นองค์กรแห่งความสุขโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี และมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสุขภาพดี 2) ด้านน้ำใจงาม 3) ด้านการผ่อนคลาย 4) ด้านการหาความรู้ 5) ด้านคุณธรรม 6) ด้านใช้เงินเป็น 7) ด้านครอบครัวที่ดี 8) ด้านความสุขขององค์กรและสังคม ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 แสดงว่าข้อคำถามดังกล่าวมีความสอดคล้องตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach'Alpha Coefficient: α) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.926

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นองค์กรแห่งความสุข สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) โดยเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นจัดลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรก เพื่อนำความต้องการจำเป็นดังกล่าวทำเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ จากนั้นนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 5 คน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาทั้ง 4 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อนำเสนอแนวทางการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลตามประเด็น (Thematic Analysis) เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

4. สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี วิเคราะห์โดยวิธี Modified Priority Need Index (PNI_{modified})

ตารางที่ 1 สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี (n = 195)

องค์ประกอบองค์กร แห่งความสุข	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI _{modified}	ลำดับ ที่
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านสุขภาพดี	3.39	0.34	ปานกลาง	4.85	0.18	มากที่สุด	0.437	1
2. ด้านน้ำใจงาม	3.60	0.16	มาก	4.84	0.07	มากที่สุด	0.345	7
3. ด้านการผ่อนคลาย	3.38	0.28	ปานกลาง	4.70	0.17	มากที่สุด	0.384	5
4. ด้านการหาความรู้	3.50	0.25	มาก	4.83	0.20	มากที่สุด	0.386	4
5. ด้านคุณธรรม	3.59	0.15	มาก	4.69	0.15	มากที่สุด	0.311	8
6. ด้านใช้เงินเป็น	3.40	0.23	ปานกลาง	4.67	0.20	มากที่สุด	0.382	6
7. ด้านครอบครัวที่ดี	3.37	0.31	ปานกลาง	4.78	0.06	มากที่สุด	0.428	2
8. ด้านความสุขของ องค์กรและสังคม	3.50	0.22	มาก	4.90	0.06	มากที่สุด	0.415	3
รวม	3.47	0.09	ปานกลาง	4.9	0.08	มากที่สุด	-	-

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการเป็นองค์กรแห่งความสุขของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 195 คน ด้วยวิธี Modified Priority Need Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มี

ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านสุขภาพดีมีค่าความต้องการจำเป็น PNI_{modified} เท่ากับ 0.437 รองลงมาคือ ด้านครอบครัวดี ด้านความสุขขององค์กรและสังคม ด้านการหาความรู้ ด้านการผ่อนคลาย ด้านการใช้เงินเป็น ด้านน้ำใจงาม ด้านคุณธรรม มีค่าความต้องการจำเป็น PNI_{modified} เท่ากับ 0.428, 0.415, 0.386, 0.384, 0.382, 0.345, 0.311 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเป็นองค์กรแห่งความสุข จำแนกตามรายด้าน (n = 195)

ลำดับ ที่	ประเด็นพิจารณา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI modified
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านสุขภาพดี (Happy Body)								
1	การรับประทานอาหาร ที่ดี มีประโยชน์ ถูก หลักโภชนาการ	3.28	1.04	ปานกลาง	4.97	0.19	มากที่สุด	0.518
2	การไม่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ทุกชนิด	3.11	1.42	ปานกลาง	4.60	0.61	มากที่สุด	0.480
3	การออกกำลังกาย สม่ำเสมอ	3.30	0.94	ปานกลาง	4.83	0.44	มากที่สุด	0.461
2. ด้านน้ำใจงาม (Happy Heart)								
1	การมีความสัมพันธ์ ในที่ทำงานเหมือน ครอบครัว	3.34	1.43	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.436
2	การสื่อสารพูดคุย กับเพื่อนอย่างเป็น กัลยาณมิตร	3.39	1.44	ปานกลาง	4.80	0.54	มากที่สุด	0.416
3	การมีความเต็มใจใน การทำประโยชน์เพื่อ ส่วนรวม	3.61	1.31	มาก	4.87	0.34	มากที่สุด	0.350
3. ด้านการผ่อนคลาย (Happy Relax)								
1	ความสามารถในการ จัดการกับปัญหาต่างๆ ได้	3.15	1.40	ปานกลาง	4.60	0.61	มากที่สุด	0.416

ลำดับ ที่	ประเด็นพิจารณา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI _{modified}
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
2	การมีกิจกรรมพักผ่อน เพื่อลดความเครียดอยู่ เสมอ	3.25	1.12	ปานกลาง	4.60	0.80	มากที่สุด	0.415
3	การนอนหลับพักผ่อน มากกว่า 7 ชั่วโมงอยู่ เสมอ	3.35	0.94	ปานกลาง	4.67	0.60	มากที่สุด	0.394
4. ด้านการหาความรู้ (Happy Brain)								
1	การมีการเรียนรู้เพื่อ เพิ่มความก้าวหน้าใน การทำงาน	3.26	1.33	ปานกลาง	4.98	0.12	มากที่สุด	0.528
2	การมีโอกาที่จะรับ การอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาทักษะหรือ ความสามารถของ ตนเองอยู่เสมอ	3.43	1.31	ปานกลาง	4.92	0.40	มากที่สุด	0.433
3	การหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.45	1.30	ปานกลาง	4.53	0.89	มากที่สุด	0.315
5. ด้านคุณธรรม (Happy Soul)								
1	การให้อภัยต่อผู้สำนึก ผิด	3.38	1.41	ปานกลาง	4.60	0.71	มากที่สุด	0.361
2	การยอมรับในความ ผิดที่ท่านกระทำ	3.61	1.47	มาก	4.80	0.54	มากที่สุด	0.333
3	การขอโทษในความ ผิดที่ท่านกระทำ	3.75	1.48	ปานกลาง	4.80	0.54	มากที่สุด	0.279

ลำดับ ที่	ประเด็นพิจารณา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI modified
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
6. ด้านใช้เงินเป็น (Happy Money)								
1	การปลอดหนี้สิน	3.16	1.15	ปานกลาง	4.93	0.25	มากที่สุด	0.562
2	การมีเงินเก็บออมใน แต่ละเดือน	3.29	1.28	ปานกลาง	4.60	0.71	มากที่สุด	0.397
3	ค่าตอบแทนที่ได้รับ ทั้งหมด จากการ ทำงานในแต่ละเดือน เพียงพอต่อรายจ่าย	3.30	1.05	มาก	4.47	0.96	มาก	0.352
7. ด้านครอบครัวที่ดี (Happy Family)								
1	การมีเวลาอยู่กับ ครอบครัวอย่างเพียง พอ	3.08	1.28	ปานกลาง	4.80	0.54	มากที่สุด	0.557
2	บุคคลในครอบครัวมี ความใส่ใจ/สนใจและ ให้คำปรึกษา	3.17	1.42	ปานกลาง	4.88	0.41	มากที่สุด	0.539
3	การมีกิจกรรมร่วมกับ คนในครอบครัว สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	3.19	1.33	ปานกลาง	4.73	0.57	มากที่สุด	0.482
8. ด้านความสุขขององค์กรและสังคม (Happy Society)								
1	การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ/ข้อบังคับ ของสังคม	3.39	1.27	ปานกลาง	4.88	0.48	มากที่สุด	0.493
2	การรู้สึก ปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน	3.28	1.44	ปานกลาง	4.85	0.50	มากที่สุด	0.479
3	การมีความสุขสงบสุข ของสังคมไทย	3.40	1.11	ปานกลาง	4.85	0.44	มากที่สุด	0.425

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของความเป็นองค์กรแห่งความสุขโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่าในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นรายด้านสูงสุด คือ ด้านสุขภาพดีมีค่าความต้องการจำเป็น PNI ^{modified} เท่ากับ 0.437 และต่ำสุดคือ ด้านคุณธรรมมีค่าความต้องการจำเป็น PNI ^{modified} เท่ากับ 0.311

ด้านสุขภาพดีในภาพรวมค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ลำดับแรกคือการรับประทานอาหารที่ดี มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ รองลงมาคือการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด และการออกกำลังกายสม่ำเสมอ ตามลำดับ

ด้านน้ำใจงามในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ลำดับแรกคือการมีความสัมพันธ์ในที่ทำงานเสมือนครอบครัว รองลงมาคือ การสื่อสารพูดคุยกับเพื่อนอย่างกัลยาณมิตรและการมีความเต็มใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ตามลำดับ

ด้านการผ่อนคลายในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความ

ต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ลำดับแรกคือความสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ รองลงมาคือ การมีกิจกรรมพักผ่อนเพื่อลดความเครียดอยู่เสมอ และการนอนหลับพักผ่อนมากกว่า 7 ชั่วโมง ตามลำดับ

ด้านการหาความรู้ในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ลำดับแรกคือ การมีการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความก้าวหน้าในการทำงาน รองลงมาคือ การมีโอกาสที่จะรับการอบรมศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาทักษะหรือความสามารถของตนเอง และการหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ตามลำดับ

ด้านคุณธรรมในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ลำดับแรกคือ การให้อภัยต่อผู้ส่านึกผิด รองลงมาคือ การยอมรับผิดที่ท่านกระทำ และการตอบแทนผู้มีพระคุณที่ช่วยเหลือท่านเสมอ ตามลำดับ

ด้านการใช้เงินเป็นในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ลำดับแรกคือ การปลอดหนี้สิน รองลงมาคือ การมีเงินเก็บออมในแต่ละเดือน และค่าตอบแทนที่ได้รับทั้งหมดจากการทำงานในแต่ละเดือนเพียงพอต่อรายจ่ายตามลำดับ

ด้านครอบครัวที่ดีในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความ

ต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ลำดับแรกคือ การมีเวลาอยู่กับครอบครัวอย่างเพียงพอ รองลงมา คือ บุคคลในครอบครัวของท่านมีความสุข/สนใจ ให้คำปรึกษา และการมีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตามลำดับ

ด้านความสุขขององค์กรและสังคมโดยรวม ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ลำดับแรกคือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ ข้อบังคับของสังคม รองลงมาคือ การรู้สึกปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน และการมีความสุขใน สังคมไทย ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้ เป็น องค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาด ใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลหลัก 5 คนมีรายละเอียดดังนี้

ด้านสุขภาพดีประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้ 1) ส่งเสริมโครงการการเลือกรับประทาน อาหารที่ดีและปลอดภัยต่อสุขภาพโดยคำนึงถึง โภชนาการที่ดี 2) ส่งเสริมการลด ละ เลิกจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3) บังคับใช้โทษเมื่อมีการละเมิด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา 4) ให้ ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริม สุขภาพ และ 5) การตรวจสุขภาพประจำปีให้กับ บุคลากรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ด้านน้ำใจงามประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้ 1) สร้างวัฒนธรรมในการทำงานลักษณะ ช่วยเหลือซึ่งกัน 2) สร้างค่านิยมในการสื่อสารพูด

คุยกันในเชิงบวกและแบบสองทาง 3) บริหารตาม หลักการมีส่วนร่วม และ 4) ทุกคนมีส่วนร่วมในการ วางแผนและออกแบบกิจกรรมจิตอาสา

ด้านการผ่อนคลายประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้มีการทำแบบประเมิน สำรวจความเครียด/ความต้องการช่วยเหลือ 2) พุดคุยสอบถามโดยตรงและจัดจ้างนักจิตวิทยา อย่างน้อยสถานศึกษาละ 1 ท่าน 3) บุคลากร ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบวางแผนกิจกรรม การพักผ่อน 4) สร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความ สำคัญของการพักผ่อนที่เพียงพอ และ 5) ลดขั้นตอน การปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็น

ด้านการหาความรู้ประกอบด้วย 3 แนวทาง ดังนี้ 1) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนา ตนเองโดยการสร้างความท้าทายในงาน 2) ส่งเสริม กิจกรรมการฝึกอบรมทั้งความรู้และทักษะปฏิบัติ การและ 3) สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ให้บุคลากร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ด้านคุณธรรมประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ส่งเสริมการสื่อสารที่เปิดโอกาสรับฟังเหตุผล ของฝ่ายที่กระทำคามผิด 2) ร่วมออกแบบและ วางแผนแนวทางการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม 3) ประเมินความเข้าใจในการรู้กฎระเบียบข้อบังคับ อัตราโทษที่ได้รับเมื่อกระทำคามผิด และ 4) สร้าง ค่านิยมเชิงบวกในการกระทำคามผิดแล้วขอโทษ หากคามผิดนั้นเป็นจริง

ด้านใช้เงินเป็นประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรู้ในด้านการ เงินและสวัสดิการทางกฎหมายที่ควรได้รับ 2) จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการวางแผนการเงิน

การบริหารเงิน ส่งเสริมการทำบัญชีรายรับรายจ่าย
3) สนับสนุนการทำงานอดิเรกเพื่อสร้างรายได้ และ
4) จัดสวัสดิการในด้านสาธารณสุขโรคเบื้องต้น

ด้านครอบครัวที่ดี ประกอบด้วย 5
แนวทาง ดังนี้ 1) สำรวจปัญหาเกี่ยวกับการใช้เวลากับครอบครัวเพื่อให้มีการสนับสนุนและแก้ไข
ปัญหาได้ตรงจุด 2) ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงความสมดุลของชีวิตส่วนตัวและการทำงานอย่าง
เหมาะสม (Work life balance) 3) จัดกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวของบุคลากร 4) ใช้สถานศึกษา
เป็นฐานในการส่งเสริมกิจกรรมในครอบครัวโดยจัดสถานที่คอยต้อนรับ และ 5) ส่งเสริมให้บุคลากร
กลับบ้านตรงเวลาเพื่อทำกิจกรรมหลังเลิกงานกับครอบครัวมากขึ้น

ด้านความสุขขององค์กรและสังคมประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นต้นแบบที่ให้กับบุคลากรในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตน 2) ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเพื่อสร้างแรงจูงใจ 3) มองความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญของการบริหาร และ 4) ส่งเสริมให้บุคลากรเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ผู้บริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรกแนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านสุขภาพดี ด้านครอบครัวที่ดี และด้านความสุขขององค์กรและสังคมตามลำดับ โดยด้านที่มีความต้องการสูงสุดคือ ด้านสุขภาพดี พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการสูงสุดคือ การรับประทานอาหารที่ดี มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ การไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด และการออกกำลังกายสม่ำเสมอตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมีสุขภาพที่สมบูรณ์เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของบุคลากร นำมาสู่ความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจการทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ และนำมาสู่การทำงานที่มีความสุขสอดคล้องกับแนวคิดของ Murray and Zentner (1993) โดยให้แนวคิดว่าการสร้างเสริมสุขภาพเป็นกิจกรรมที่บุคคลพึงปฏิบัติ พฤติกรรมนั้นด้วยตนเองต้องมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของภัทรพล สายแวว และต้องลักษณะ บุญธรรม (2565) ที่ศึกษาความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ควรส่งเสริมการใช้ชีวิตการทำงานและการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล และสอดคล้องกับผลการศึกษาของพิบูล พุ่มช้าง และปริญญา มีสุข (2562, หน้า 647-663) ที่ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถาบันการศึกษาไทยผลการศึกษาพบว่า ความสุขทางด้านร่างกายที่มาจากการเป็น

ผู้มีสุขภาพจิตที่ดี ได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลอย่างทั่วถึง และรวมถึงการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงจากการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอส่งผลที่ดีต่อการทำงาน

2. แนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุขหลายแนวทาง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรออกกำลังกายสม่ำเสมอ การส่งเสริมการทำงานที่ตระหนักถึงความสมดุลของชีวิตส่วนตัวและการทำงานอย่างเหมาะสม การส่งเสริมการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณัฐพล น้อยโคตร และบุญชม ศรีสะอาด (2565) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุขสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ประกอบด้วย 4 แนวทางการพัฒนา คือ 1) การพัฒนาความสามัคคีในองค์กร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันเป็นทีม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนรับประทานอาหารร่วมกัน ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเคารพสิทธิซึ่งกันและกันในฐานะเพื่อร่วมงาน 2) การพัฒนาทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงาน คือ ผู้บริหารต้องสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง นำจรรยาบรรณมาเป็นหลักในการทำงาน ให้ค่าตอบแทนสวัสดิการเพิ่มขึ้นเพื่อสร้าง

แรงบันดาลใจในการทำงาน 3) การพัฒนาที่ทำงานน่าอยู่ คือ ผู้บริหารต้องจัดการบริหารสถานที่ให้เหมาะสมและเกิดความคล่องตัวในการทำงาน ปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนให้ สะอาด สงบ ปลอดภัย และเป็นระเบียบ 4) การพัฒนาคนทำงานมีความสุข คือ ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี สอดคล้องกับการศึกษาของศราวุฒิ อินดา และวันทนา อมตารียกุล (2565, หน้า 84-96) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาสู่องค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า มีการระบุแนวทางการพัฒนาสู่องค์กรแห่งความสุขของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ ควรมีการกำหนดเป้าหมายวางแผนการส่งเสริมกิจกรรมการดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง สนับสนุนสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มอบหมายภาระงานตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นแบบอย่างแก่บุคลากรเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สร้างบรรยากาศที่ทำงานให้น่าอยู่ ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกัน ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของบุคคลในครอบครัวรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีการวางแผนการใช้จ่ายและแสวงหารายได้ด้วย การประกอบอาชีพเสริม ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านสุขภาพดี (Happy Body) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การรับประทานอาหารที่ดี มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ

รองลงมาคือ การไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด และการออกกำลังกายสม่ำเสมอ ตามลำดับ ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเลือกรับประทานอาหารที่ดี จัดกิจกรรมการลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี เป็นต้น

1.2 ด้านครอบครัวที่ดี (Happy Family)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การมีเวลาอยู่กับครอบครัวอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ บุคคลในครอบครัวของท่านมีความสุข/สนใจให้คำปรึกษา และการมีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตามลำดับ ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการสำรวจปัญหาการใช้เวลากับครอบครัว จัดกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวของบุคลากร และจัดสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมร่วมกับคนในครอบครัวของบุคลากร เป็นต้น

1.3 ด้านความสุขขององค์กรและสังคม (Happy Society)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อบังคับของสังคม รองลงมาคือ การรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการมีความสุขในสังคมไทย ตามลำดับ ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดควรมองความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นต้นแบบที่ดีให้กับบุคลากรในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.4 ด้านการหาความรู้ (Happy Brain)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การมีการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความก้าวหน้าในการทำงาน รองลงมาคือ การมีโอกาสที่จะรับการอบรม

ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาทักษะหรือความสามารถของตนเอง และการหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ตามลำดับ ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ทั้งความรู้และทักษะปฏิบัติการ สนับสนุนการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของบุคลากร เป็นต้น

1.5 ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ความสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ รองลงมาคือ การมีกิจกรรมพักผ่อนเพื่อลดความเครียดอยู่เสมอ และการนอนหลับพักผ่อนมากกว่า 7 ชั่วโมง ตามลำดับ ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการทำแบบประเมินความเครียด พุดคุยสอบถามโดยตรง และจัดจ้างนักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา เป็นต้น

1.6 ด้านใช้เงินเป็น (Happy Money)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การปลดหนี้สิน รองลงมาคือ การมีเงินเก็บออมในแต่ละเดือน และค่าตอบแทนที่ได้รับทั้งหมดจากการทำงานในแต่ละเดือนเพียงพอต่อรายจ่าย ตามลำดับ ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ในเรื่องการวางแผนการเงิน การบริหารเงิน การทำบัญชีรายรับรายจ่าย จัดสวัสดิการสาธารณสุข เบื้องต้น เป็นต้น

1.7 ด้านน้ำใจงาม (Happy Heart)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การมีความสัมพันธ์ในที่ทำงานเหมือนครอบครัว รองลงมาคือ การสื่อสารพูดคุยกับเพื่อนอย่างกัลยาณมิตร และการมีความเต็มใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ตามลำดับ หน่วยงานต้นสังกัดควรสร้างวัฒนธรรมในการทำงานลักษณะช่วยเหลือซึ่งกัน

และกัน และพูดคุยเชิงบวก และทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมจิตอาสา จัดกิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น

1.8 ด้านคุณธรรม (Happy Soul) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุด คือการให้อภัยต่อผู้สำนึกผิด รองลงมาคือ การยอมรับผิดที่ท่านกระทำ และการตอบแทนผู้มีพระคุณที่ช่วยเหลือท่านเสมอ ตามลำดับ หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมการเปิดโอกาสรับฟังเหตุผลของฝ่ายที่กระทำผิด วางแผนแนวทางการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประเมินความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับ และสร้างค่านิยมเชิงบวกในการกระทำผิดแล้วขอโทษหากความผิดนั้นเป็นจริง เป็นต้น

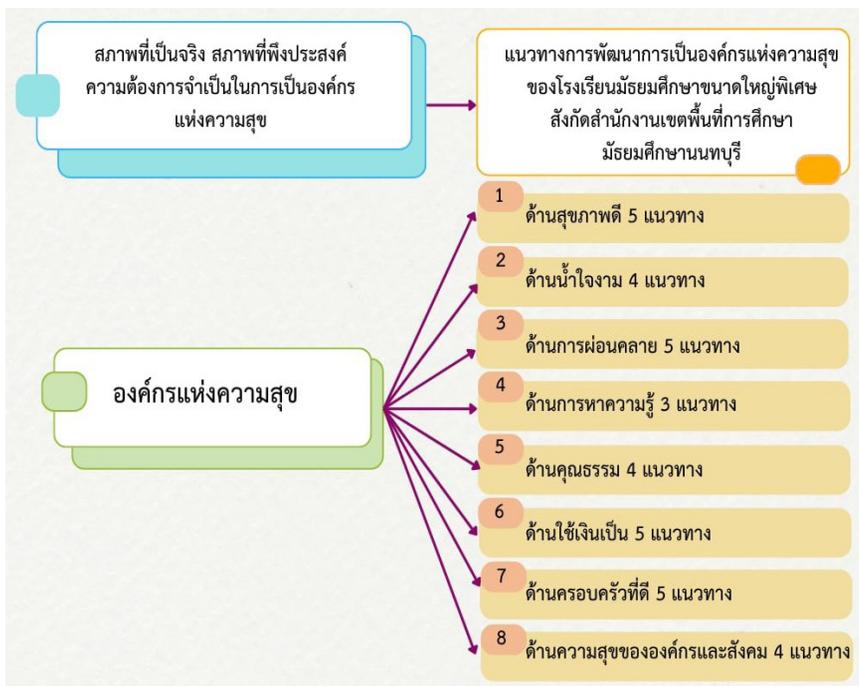
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาและเสริมสร้างองค์กรแห่งความสุขมากยิ่งขึ้น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยได้สรุปองค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ประกอบด้วย 8 ด้าน รวมทั้งหมด 35 แนวทางดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ และธีรธรรม วุฑฒิวัตรชัยแก้ว. (2560). *องค์กรแห่งความสุข 4.0*. กรุงเทพฯ: แอท โฟร์พรินท์.
- ณัฐพล น้อยโคตร และบุญชม ศรีสะอาด. (2565). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี. (2550). *คนสำราญ งานสำเร็จ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พินติ้งแอนด์ พลัสลิขิ่ง.
- พัชรพรรณ เวียงเกา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข กลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลแพร่*. (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิกุล พุ่มช้าง และปริญญา มีสุข. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถาบันการศึกษาไทย. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 647-663.
- ภัทรพล สายแวว และต้องลักษณะ บุญธรรม. (2565). ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4 Graduate School Conference 2022 iHappiness : ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล*, 31 สิงหาคม 2565, (หน้า 1474-1481). สมุทรสงคราม: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตสมุทรสงคราม.
- ศราวุฒิ อินดา และวันทนา อมตาริยกุล. (2565). *แนวทางการพัฒนาสู่องค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย*. *วารสารปัญญาปณิธาน*, 7(1), 84-96.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2552). *สู่องค์กรความสุข ยุควิกฤตคิดสร้างสรรค์ จัดการแบบมีทางเลือก*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th/node/11713>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Happy Workplace Center. (2017). *1 2 3 Make a Happier Workplace*. Retrieved from <https://www.linkedin.com/pulse/1-2-3-make-happier-workplace-part-individuals-robert-murray>, R. B. and Zentner, J. P. (1993). *Nursing assessment and health promotion strategies through the life span*. (4th ed.). U.S.A.: Appleton & Lange.
- World Health Organization. (1993). *WHOQOL: Study Protocol: Division of Mental Health*. Geneva: World Health Organization.